

Saksutredning:

HØRINGSBREV - BIBLIOTEKREFORM 2014

Trykte vedlegg: Ingen

Utrykte vedlegg: Bibliotekreform 2014 – del I og II

[... Sett inn saksutredningen under denne linja ↓](#)

1. Bakgrunn:

Kunnskapsdepartementet og Kultur- og kirke departementet har sendt ut utredningen ”Bibliotekreform2014” på høring.

Utdannings- og forskningsdepartementet (nåværende Kunnskapsdepartementet) og Kultur- og kirke departementet fastsatte i 2004 mandat for utredning av et samlet bibliotekfelt. Samtidig ble det oppnevnt en referansegruppe med 11 medlemmer fra relevante fagmiljøer. Mandatet for utredningen ble utformet i samsvar med de premissene som ble lagt til grunn i St. meld. nr. 48 (2002-2003) *Kulturpolitikk fram mot 2014*. Utredningen ble utført av ABM-utvikling på oppdrag fra de to departementene og ”Bibliotekreform2014” ble overlevert 25. september i år. Høringsfrist er 1.mai 2007

2. Saksopplysninger:

De tre viktigste elementene i den foreslåtte bibliotekreformen er følgende:

Felles nasjonale digitale tjenester:

Ved å utvikle og tilby digitalt innhold og nettbaserte tjenester er målet å skape et digitalt bibliotek som gir alle enkel tilgang til kunnskap og kultur. Dette krever samarbeid mellom bibliotekene og nasjonal koordinering og finansiering.

Norgesbiblioteket - nettverket av bibliotek i Norge:

Det foreslås en reform av bibliotekstrukturen. Befolkningen i små kommuner har behov for samme omfang og kvalitet på bibliotek tjenester som de som bor i store byer. Målet er å gi et gjennomgående bedre bibliotektilbud gjennom sterkere bibliotek og kompetansemiljøer, som er i stand til å utvikle flere og bedre tjenester. Styrkingen vil skje gjennom samarbeid og samordninger til sterkere enheter med bredere tjenestetilbud.

Kompetanseutvikling for ansatte:

Formålet er å styrke og fornye kompetansen i biblioteksektoren. Bibliotekene skal ha en bred og oppdatert kompetanse for å yte bedre tjenester. Bibliotekforskning skal gi ny kunnskap. Dessuten skal det fysiske biblioteket videreutvikles som et sted for læring, kulturformidling og som et sted for integrering og kulturelt mangfold. Bibliotekene skal i større grad være et unikt og synlig tilbud overalt der brukerne er: på nettet, i forskningen og undervisningen, og på det lokale biblioteket.

4. Fylkesrådmannens vurderinger:

Departementet ber om at høringsinstansene forholder seg til følgende oppsett i høringsvaret:

1. Generelle kommentarer

2. Kommentarer til de enkelte forslagene. Vi ber om at det tydelig framgår hvilke forslag kommentarene gjelder og at forslagene kommenteres i samme rekkefølge som de fremkommer i utredningen.
3. Evt. andre kommentarer

Fylkesrådmannen har fulgt denne malen i forslag til høringsbrev:

5. Høringsbrev - Bibliotekreform 2014

1. Generelle kommentarer

Rogaland fylkeskommune vil uttrykke tilfredshet over at det nå foreligger en bred og grundig utredning om bibliotekene. Rogaland fylkeskommune vil i sitt hørings svar konsentrere seg om de regionale bibliotekoppgavene. Rogaland fylkeskommune har ansvaret for driften av Rogaland fylkesbibliotek som er et utviklings- og kompetanseorgan for folkebibliotekene i fylket. I tillegg har fylkeskommunen har ansvaret for driften av skolebibliotekene i videregående skole.

Rogaland fylkeskommune har tidligere gitt uttrykk for at ulike kulturoppgaver som ABM-feltet (Arkiv, bibliotek og museum), spillemidler, riksinstisusjonene, Den kulturelle skolesekken, regionale kulturinstisusjoner – teater/orkester og ulike statlige tilskuddsordninger kan overtas av regionen/fylket.

Rogaland fylkeskommune registrerer at bibliotekutredningen ikke legger opp til en ny ansvars- og arbeidsdeling mellom statlige organer og regionene på bibliotekområdet. Dette ville etter fylkesrådmannens mening vært naturlig, da utredningen skal behandles parallelt med forvaltningsreformen. I forbindelse med forvaltningsreformen henvises det også til behandlingen av bibliotekutredningen.

Dagens fylkesbibliotek og framtidens regionale bibliotek vil etter Rogaland fylkeskommune sin oppfatning fullt ut være rede til å påta seg kompetanse- og utviklingsoppgaver som går langt utover dagens lovpålagte oppgaver. Etter Rogaland fylkeskommunes mening vil det styrke lokal bibliotekutvikling å overlate midler fra statlige nivåer til regionalt nivå, fordi gode bibliotek tjenester utvikles etter fylkesrådmannen mening, lokalt i et tverrfaglig samspill mellom ulike sektorer og brukerne. Det vil derfor være viktig at det i arbeidet med videreutvikling av biblioteksektoren legges vekt på de innspill som kommer fra kommuner og fylkeskommuner.

Bibliotekutredningen har i stor grad blitt en utredning om bibliotekenes struktur og organisering. Utredningen fokuserer i liten grad på bibliotekbrukerne. Fylkerådmannen registrer at utredningen i tiltaksdelen ikke følger opp barn og unge som er storbrukere av bibliotek tjenester både i skolesammenheng og på fritiden.

2. Til forslagene i utredningen

Målområde 1

Digitale bibliotek tjenester

I forbindelse med utviklingen av nye digitale tjenester vil det være viktig at det legges vekt på følgende:

Nasjonale fellestjenester

Dette er tjenester som bør inn under et felles utviklingsprogram for hele biblioteksektoren. Et slikt program kan iverksettes av ulike instanser. Det vil være av avgjørende betydning at tjenester innenfor områdene: Norsk digitalt bibliotek, Nasjonalbibliotekets digitaliseringsprogram og universitets- og høyskolesektorens tilgang til utenlandsk vitenskaplig materiale ses i en sammenheng.. Digitale bibliotekstjenester må være en del av satsingen på e-borgerskap og e-læring.

Lokale – regionale tjenester

Arbeid med utvikling av digitale tjenester trenger ikke å lokaliseres til ett sted. Etter vår mening er det viktig at det lokalt og regionalt arbeides videre med utvikling og utprøving av nye digitale tjenester. Fylkesbiblioteket har erfaring med å være pådriver for nyutvikling på dette området.

Målområde 2

Konsolideringen

Rogaland fylkeskommune mener det er positivt at utredningen legger opp til å styrke de lokale bibliotekene, men det finnes flere modeller som kan bidra til dette. De kommunale bibliotekstjenestene kan styrkes med at ansvar for folke- og skolebibliotek i den enkelte kommune blir et tjenesteområde.

Økt interkommunalt samarbeid om bibliotekstjenestene vil kunne styrke bibliotekene både for å skape større fagmiljøer og for å bedre tjenestene til publikum. Fylkesbibliotekene kan spille en viktig rolle i å kunne initiere samarbeidsløsninger, legge til rette for utviklingsprosesser og følge opp framtidig utviklingsarbeid i biblioteksektoren. Koordinering i forhold til regionalt utviklingsarbeid innen andre felt som utdanning, IKT, kultur, samfunnsutvikling generelt vil være naturlig for en regional bibliotekstjeneste. Det blir avgjørende for å få til en slik utvikling at fylkeskommunene får råderett over nødvendige virkemidler for å støtte utviklingsarbeidet i de lokale bibliotekene.

Midler til nye lokaler.

Rogaland fylkeskommune mener at det er nødvendig å øke midlene til nye biblioteklokaler. Det er naturlig å se disse midlene i sammenheng med midlene som settes av til lokale og regionale kulturbygg som bør styres på fylkes/regionalt nivå. Verken en egen ordning for bibliotekbygg eller dagens ordning for lokale kulturhus kan løse behovene knyttet til finansiering av nye biblioteklokaler.

Målområde 3

Kompetanse

De fleste kommuner er for små til selv å kunne sikre de bibliotekansatte et faglig miljø med gode nok muligheter for kompetanseutvikling. Fylkesbibliotekene som regional kompetanse- og utviklingsaktør er i mange tilfeller avgjørende for at disse skal oppleve å tilhøre et faglig fellesskap med mulighet for faglig utvikling. Nettverksbygging og arenaskaping er derfor sentrale element i kompetansearbeidet. Fylkesbibliotekene arrangerer årlig, alene eller i samarbeid med andre, et betydelig antall kurs for ansatte i folke- og skolebibliotek. Kompetanseutvikling omfatter ikke bare kursvirksomhet og møter, men skjer også i direkte kontakt mellom partene om små og store faglige spørsmål. En særlig viktig del av kunnskapsbyggingen foregår i samspill mellom fylkesbiblioteket og skole- og folkebibliotekene i veiledningssituasjoner og i samarbeid om utviklingsoppgaver. Den

geografiske nærheten gjør at det er lav terskel for slik kontakt. Et regionalt ledd kan planlegge, koordinere og gjennomføre større og mer langsiktige tiltak enn det som er mulig å få til innenfor kommunale eller institusjonelle rammer. Regionalt kompetansearbeid må blant annet omfatte iverksetting av statlige kompetanseutviklingsprogram på bibliotekfeltet. Innenfor regionen må tiltak utvikles i samarbeid med regionens totale bibliotekvesen. Det kan også være andre aktuelle samarbeidspartnere, for eksempel utdanningssektoren, andre kurs- og utdanningstilbydere, kulturektoren, arkiv og museum

3. Evt. andre kommentarer

Biblioteklov

Rogaland fylkeskommune ønsker å forankre den offentlige bibliotekvirksomheten i en generell biblioteklov som sikrer en kompetent, profesjonell og helhetlig sektor. Loven må sikre gratis bibliotek tjenester og sikre samarbeidet mellom ulike bibliotektyper til beste for den enkelte bruker. Loven kan utformes som en rammelov.

Rogaland fylkeskommune mener at behandlingen av ”Bibliotekreform 2014” ikke kan ses uavhengig av behandlingen av Stortingsmelding 12 (2006/2007) Regionale fortrinn – regional framtid eller av Stortingsmelding nr. 17(2006-2007) Et informasjonssamfunn for alle. Disse meldingene legger grunnlaget for viktige avgjørelser når det gjelder framtidig bibliotekutvikling.

Oppsummering

Behandlingen av ”Bibliotekreform 2014” kan ikke ses uavhengig av utviklingen av en regionalpolitikk knyttet til behandlingen av Stortingsmelding 12: regionale fortrinn – regional framtid.

Rogaland fylkeskommune stiller seg positiv til forslag om tiltak som kan styrke biblioteksektoren. Det vil være nødvendig å finne fram til en naturlig ansvars- og arbeidsdeling mellom lokalt, regionalt og statlig nivå når det gjelder bibliotekopp-gaver. Bibliotek tjenestene til befolkningen blir hovedsakelig utført av kommuner og fylkeskommuner, tiltak for styrking av sektoren bør derfor være tilpasset denne strukturen.

Bibliotekvirksomheten bør være lovfestet.

[... Sett inn saksutredningen over denne linja ↑](#)

Forslag til vedtak:

[::: Sett inn innstillingen under denne linja ↓](#)

Forslaget til høringsbrev vedtas og oversendes departementet

[::: Sett inn innstillingen over denne linja ↑](#)

Liv Fredriksen
Fylkesrådmann

Terje Fatland
fylkesdirektør